Kuvansin päiväkodin toimintasuunnitelma 2026–27

1. Varhaiskasvatuksen järjestäminen ja esiopetuksen järjestäminen 1
2. Toiminta-ajatus 3
3. Toimintaympäristö 3
4. Tavoitteet vuodelle 2027 5
5. Varhaiskasvatuksen pedagogiikka 5
6. Arviointi 8
7. Kehityksen ja oppimisen tuki 8
8. Yhteistyö 11
9. Oppimisympäristön turvallisuus 11

1. Varhaiskasvatuksen järjestäminen ja esiopetuksen järjestäminen

Toiminta-ajat

Päiväkoti on auki ympäri vuoden. Loma-aikojen varhaiskasvatuksen tarve kysytään huoltajilta ennen lomien ajankohtaa ja varhaiskasvatus järjestetään kysynnän mukaan Joroisten kunnan varhaiskasvatusyksiköissä.

Lukuvuoden 2026–27 työaika:

Syyslukukausi 12.8.-22.12.2026

- syysloma 12.-18.10.2026
- joululoma 23.12.2026-6.1.2027, vko 52 päiväkoti pyritään pitämään kiinni, mikäli varhaiskasvatuksen tarvitsijoita on vähän

Kevätlukukausi 7.1.-4.6.2027 jolloin esiopetus päättyy
talviloma 8. -14.3.2026

- Arkipyhät 1.5. sekä helatorstai 6.5.2027 ovat vapaapäiviä, esiopetusta päättyy 4.6.2027
- pääsiäistä vietetään 26.-29.3.2027

Tapahtumakalenteri

Elokuu

- 12.8. Esiopetus alkaa
- 18.8. Vanhempainilta eskarissa klo 18
- 19.8. Vanhempainilta Päiväkodilla klo 18

Syyskuu

- 1.9. Yleisurheilu tapahtuma kk urheilukentällä 0-4-vuotiaat
- 2.9. Yleisurheilu tapahtuma kk urheilukentällä 5-6-vuotiaat
- 3.9. Poistumisharjoitus Kukero ja Sinikukka
- 9.9. klo 9.30 Koti kirkko
- Turvallisuusviikko vko. 37. Eskarilla
- 23.9. Eskari-1-2 yhteinen pihatapahtuma
- Viikolla 38 ruokakasvatusviikko & Sadonkorjuujuhlat, H-R, Mari, kukeron väki
- 21.9.-4.10. Arkiseikkailu Eskarit ja päiväkodin väki
- 22.10. Verson satutuokio kirjastolla 3-5 v.

Lokakuu

- Vko 41 Yhteinen lauluhetki, Pia
- 4.-10.10 Eläinten viikko, eläin vieraita?
- Ke 28.10. Valokuvaus päiväkodilla klo 9->
- To 8.10. Valokuvaus eskareilla
- 12.-18.10. Syysloma viikko
- 21.-22.10. Pyhäinpäivän vierailu siunauskappelilla ja hautausmaalla

Marraskuu

- Pe 6.11. Isien kunniaksi aamupala päiväkodilla tuojalle klo 7.30-8.30
- 10.11. Eskari-1-2-luokkalaisten yhteinen kädentaitotapahtuma
- 16.-22.11. Lapsen oikeuksien viikko
- 17.11. Verson Luurileikki päiväkodilla
- 19.11. Verson Luurileikki Eskareille
- 27.11. Kodin ja koulun päivä

- 26.11. Tonttupolku Kotiseutumuseolla Sankarit ja Seikkailijat

Joulukuu

- Ti 1.12. Joulunavaus-tapahtuma perheille; ulkotapahtuma klo 15-17, puuro
- 3.12. Verson satutuokio kirjastolla 3-5 v.
- Pe 4.12. itsenäisyyspäivän viettoa; Koko talon yhteinen, eskarissa
- Joulukirkko 15.12 Joroisten kirkossa
- 23.12.2026-6.1.2027 Joululoma esiopetuksesta
- Vko 51 yhteinen lauluhetki, Sankarit
- Päiväkoti kiinni mahdollisuuksien mukaan joulun aikaan

Tammikuu

- 7.1.2027 Esiopetus jatkuu
- Pe 29.1.2027 Tärkeän aikuisen päivä klo 9.-10.30
- Hiihtoa ja luistelua säiden salliessa

Helmikuu

- Hiihtoa ja Luistelua säiden salliessa
- Mediataitoviikko vk6. Eskarit
- 9.2. Eskari-1-2- luokkalaisten mäenlaskutapahtuma
- Ti 9.2. laskiainen & Pe 12.2. Ystävän päivä; Koko talon yhteinen juttu, sankarit

Maaliskuu

-
- Vko 9 yhteinen lauluhetki, Touhukkaat
- Ruokakasvatusviikko
- 8.-14.3. Talviloma viikko
- Vko 11 Talviretki ryhmittäin
- Vko 12 Pääsiäiskirkko
- 26.3.-29.3 Pääsiäinen

Huhtikuu

- Kuvansin eskarit uimahallilla
- 14.4. Eskari-1-2- luokkalaisten yhteiset pihaleikit
- Pe 30.4. Vappujuhlat päiväkodilla koko talon ulkotapahtuma

Toukokuu

- Ke 5.5. Äitien kunniaksi vohvelikestit klo 13.30-16
- 5-vuotiaiden uimahallireissut
- Päiväkodin kevätretki toukokuussa
- Ti 18.5. Päiväkodin kevätjuhla klo 18-19

Kesä- heinäkuu

- Pe 4.6. viimeinen eskaripäivä ja eskarin päätös
- 11.6. Päiväkodin henkilöstön kehittämispäivä (päiväkoti kiinni)
- päiväkoti kiinni 5.-18.7

Läpi toimintakauden on päiväkodin jumppavuorot Kuvansin koululla ma klo 9 -11.15, ti ja ke klo 9.4 -11.15, to ja pe klo 9-10. Myös retkiä Huimaa-puistoon sekä Joroisten kirjastoon tehdään pitkin vuotta yli 3-vuotiaiden kanssa.

Kesä- heinäkuu

Kesäkuun alussa on tarkoitus pitää päiväkodin kehittämispäivä (pe 11.6.). Kuvansin päiväkoti on ollut heinäkuun kaksi ensimmäistä viikkoa kiinni. Tulevana kesänä kesäsulku on suunniteltu pidettäväksi 5.-18-7.

Päivän kulku varhaiskasvatuksessa

Päiväkoti aukeaa klo 6.30 ja sulkeutuu kello 17.00. Vuorohoitoa on tarjolla aamuisin, iltaisin sekä viikonloppuisin, yöhoitoa ostetaan mahdollisuuksien mukaan Varkaudesta sitä tarvitseville. Vuorohoitoa tarjotaan klo 5.30–22.00 välisellä ajalla. Vuorohoito toteutetaan Kukerolla.

Esikoulu aukeaa klo 7.30 ja sulkeutuu klo 17. Esikoululaisten ja koululaisten aamu-, ilta- ja viikonloppu hoito tapahtuu päiväkodilla. Ilta- ja viikonloppuhoitoa tarjotaan koululaisille, mikäli ryhmään mahtuu ilman henkilöstön lisätarvetta.

Aamupala tarjoillaan klo 8, Lounas klo 11 ja välipala klo 14. Iltahoidossa olevat lapset ruokailevat klo 17 ja iltapala tarjoillaan klo 19. Lounaan jälkeen lapset rauhoittuvat satu/lepohetkelle. Ulkoilua on sekä aamu- että iltapäivisin.

2. Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatusta ja esiopetusta toteutetaan voimassa olevien varhaiskasvatussuunnitelmien, esiopetussuunnitelmien sekä erilaisten valtakunnallisten ja paikallisten painotusten mukaan. Varhaiskasvatus ja esiopetus ovat tavoitteellista toimintaa. Toiminnan tavoitteet määrittyvät varhaiskasvatussuunnitelman sekä esiopetussuunnitelman perusteiden pohjalta laaditun paikallisen varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmien mukaan. Joroisten kunnan varhaiskasvatussuunnitelma sekä esiopetussuunnitelma löytyvät Joroisten kunnan nettisivuilta.

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa jokainen lapsi on ainutlaatuinen ja arvokas. Lapsilla on oikeus oppia leikiten ja iloita oppimastaan. Toiminnan lähtökohtana on utelias, oppimishaluinen, aktiivinen lapsi. Varhaiskasvatuksessa sekä esiopetuksessa tuetaan ja edistetään lapsen hyvinvointia ja oppimista sekä kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja terveyttä. Painotamme toiminnassamme liikuntaa ja liikkumista ja kädentaitoja. Luonnossa toiminen ja oppiminen on tärkeä osa varhaiskasvatusta.

3. Toimintaympäristö

Tilat

Päiväkodin tilat sijaitsevat kolmessa rakennuksessa; Sinikukassa, Kukerolla sekä koulun yhteydessä. Päiväkodilla aloittaa lapsia varhaiskasvatuksessa läpi toimintakauden, mikä saattaa aiheuttaa lapsien uudelleen sijoittelua ryhmien sisällä.

Sinikukka

Sinikukassa on tilat 21 lapsen ryhmälle. Toimintakaudella 2026–27 Sinikukassa on 4-5-vuotiaiden Sankareiden ryhmä, ryhmässä on 21 lasta. Sinikukassa on oma sisäänkäynti ja eteinen lapsille. Tiloissa on lasten wc, yhteinen ruokailu/oleskelutila sekä kaksi lepo/leikkihuonetta sekä yksi pienempi leikkihuone. Henkilökunnalle ja keittiöön on oma sisäänkäynti. Keittiössä valmistetaan aamupala ja lounas sekä välipala kuljetetaan koululta valmiina. Mikäli Sinikukka on loma-aikoina käytössä, lounas valmistetaan Kukeron keittiössä ja kuljetetaan Sinikukkaan.

Kukero

Kukerolla on kaksi lapsiryhmää; 0-2-vuotiaiden ryhmä Touhukkaat sekä Seikkailijat, jossa on 2-4-vuotiaita lapsia. Touhukkaiden ryhmässä on 11 lasta ja Seikkailijoilla 18 lasta, joista alle 3-vuotiaita neljä lasta. Kukerossa on kummallakin ryhmällä oma sisäänkäynti ja eteistilat, henkilökunnalla ja keittiöllä on myös oma sisäänkäynti. Molemmilla ryhmillä on myös omat lepohuoneet sekä ruokailu/oleskelutilat sekä wc-tilat. Seikkailijoiden tiloissa on lisäksi kaksi pientä leikkihuonetta.

Kukerossa on oma keittiö, missä valmistetaan molemmille ryhmille aamupala sekä tehdään talon ruokahuolto. Lounas ja välipala tulevat talonmiehen kuljettamana koulun keittiöstä. Loma-aikoina ruuat tehdään itse Kukeron keittiössä.

Kummankin talon ympärillä on lasten leikkipiha, joiden välillä on portti. Oppimisympäristöinä käytetään ulko- ja sisätiloja, lähiluontoa ja rakennettua ympäristöä. Päiväkodin viereen valmistui syksyllä 2024 Pikkuhuimaa leikkipuisto, jota käytetään aktiivisesti ympäri vuoden. Talvikausina puiston läheisyyteen ajetaan hiihtoladut päiväkodin lapsia varten.

Kummassakin talossa on tarjolla riittävästi erilaiseen leikkiin, harjoitteluun ja opetteluun sopivia materiaaleja, työvälineitä, havaintovälineitä, pelejä, jne. Oppimisympäristöt muodostavat lapsille kokonaisvaltaisen oppimaiseman. Oppimisympäristöjä muokataan lukuvuoden aikana lasten kiinnostuksen kohteiden ja tarpeiden mukaan. Oppimisympäristöt kannustavat aktiiviseen, yhteisölliseen ja itsenäiseen oppimiseen. Aikuiset käyttävät erilaisia työtapoja ja antavat lastenkin harjoitella ja käyttää erilaisia työtapoja mahdollistaen näin erilaisten pedagogisten ratkaisujen löytymisen. Luovia ratkaisuja, asioiden monipuolista tarkastelua harjoitetaan erilaisissa oppimisympäristöissä, ulkotiloja paljolti hyödyntäen.

Varhaiskasvatuksessa käytetään ja sovelletaan myös tieto- ja viestintäteknologiaa tarkoituksenmukaisella tavalla. Lisäksi hyödynnetään eri yhteistyökumppaneiden, kuten kirjasto-, kulttuuri- ja liikuntatoimen tarjoamia mahdollisuuksia. Kirjastoauto vierailee säännöllisesti sekä päiväkodin että eskarin läheisyydessä. Tavoitteena on, että oppimisympäristöt muodostavat lapsille kokonaisvaltaisen oppimaiseman ja kannustavat aktiiviseen, yhteisölliseen ja itsenäiseen oppimiseen.

Esiopetus (sijaitsee Kuvansin koululla)

Esiopetuksen tilat sijaitsevat Kuvansin koulun päädyssä. Tilassa on yksi isompi huone ja yksi pienempi. Lisäksi pienryhmätila, eteinen, kuraeteinen ja keittiönurkkaus ja kaksi wc:tä. Käytämme myös koulun salia ja muitakin koulun tiloja mahdollisuuksien mukaan. Lisäksi päivittäin ruokailemme koulun ruokalassa. Ulkotilat koulun pihalla ja kentällä ovat myös esiopetuksen käytössä. Esiopetuksessa on 9 lasta toimintakaudella 2026–27.

Tarjolla on riittävästi erilaiseen leikkiin, harjoitteluun ja opetteluun sopivia materiaaleja, työvälineitä, havaintovälineitä, pelejä, jne. Oppimisympäristöt muodostavat lapsille kokonaisvaltaisen oppimaiseman. Oppimisympäristöjä muokataan lukuvuoden aikana lasten kiinnostuksen kohteiden ja tarpeiden mukaan. Oppimisympäristöt kannustavat aktiiviseen, yhteisölliseen ja itsenäiseen oppimiseen. Aikuiset käyttävät erilaisia työtapoja ja antavat lastenkin harjoitella ja käyttää erilaisia työtapoja mahdollistaen näin erialisten pedagogisten ratkaisujen löytymisen. Luovia ratkaisuja, asioiden monipuolista tarkastelua harjoitetaan erilaisissa oppimisympäristöissä, ulkotiloja paljolti hyödyntäen.
Oppimisympäristöinä käytetään ulko- ja sisätiloja, lähiluontoa ja rakennettua ympäristöä. Esiopetuksessa käytetään ja sovelletaan myös tieto- ja viestintäteknologiaa tarkoituksenmukaisella tavalla. Lisäksi hyödynnetään eri yhteistyökumppaneiden, kuten kirjasto-, kulttuuri- ja liikuntatoimen tarjoamia mahdollisuuksia. Tavoitteena on,

että oppimisympäristöt muodostavat lapsille kokonaisvaltaisen oppimaiseman ja kannustavat aktiiviseen, yhteisölliseen ja itsenäiseen oppimiseen.

Henkilöstö

Sosiaalinen oppimisympäristö muodostuu lapsen omasta varhaiskasvatusryhmästä tai esiopetusryhmästä sekä niiden henkilökunnasta ja muista lapsiryhmistä ja niiden henkilökunnasta. Jokaisessa lapsiryhmässä on 1-2 varhaiskasvatuksen opettajaa sekä 1-2 lastenhoitajaa. Lisäksi päiväkodin henkilökuntaan kuuluvat kummankin talon laitoshuoltajat ja päiväkodin johtaja. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja käy säännöllisesti kummassakin talossa ja esiopetuksessa käy koulun erityisopettaja. Esiopetus tekee yhteistyötä koulun iltapäivätoiminnan kanssa.

Touhukkaiden henkilöstö:
- Harri Huusari, Varhaiskasvatuksen opettaja
- Sara Reinikainen, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja
- Moona Pitkänen, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja

Seikkailijoiden henkilöstö:
- Pia Ilvesaro, varhaiskasvatuksen opettaja
- Maarit Paunonen, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja
- Anne Julkunen, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja
- Iida Katainen, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja

Sankareiden henkilöstö:
- Mira Tanninen, Varhaiskasvatuksen opettaja
- Oona Tarvainen, Varhaiskasvatuksen opettaja
- Tarja Vammelvirta, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja
- Kirsi Tanninen, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja

Eskarin henkilöstö:
- Mia Juutilainen, esiopettaja
- Saara Suhonen, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja
- Anna-Maija Silander, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja

Muu henkilöstö:
- Mari Huupponen, Päiväkodin johtaja
- Hanna-Riikka Lappi, laitoshuoltaja
- Eija Laitinen, laitoshuoltaja
- Tanja Savolainen, varhaiskasvatuksen erityisopettaja
- Sinikka Pöyry, koulun erityisopettaja

Lapsiryhmät

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa toimimme koko ryhmänä, erilaissa pienryhmissä ja koko talon kesken. Aamuisin ja iltapäivisin toiminta tiivistyy yhteistyöksi koko talon kanssa. Aamupäivät jokainen ryhmä touhuaa oman ryhmän kesken toiminnan painottuen pienryhmätoimintaan. Vietämme koko talon yhteisiä tapahtumia säännöllisesti läpi toimintakauden.

4. Tavoitteet vuodelle 2027

Varhaiskasvatuksen sanallisena tavoitteena vuoden 2026 talousarvion sanalliset tavoitteet tulevat henkilökunnan valitsemasta arviointikohteesta (Vuorovaikutuksen sensitiivisyys ja ilmaisun tavat). Tavoitteet ovat; 1. Luodaan lapsille pysyvät ja turvalliset vuorovaikutussuhteet: Toimenpiteinä; Käytetään tuttuja sijaisia, Tiimit ja lapsiryhmät muodostetaan mahdollisimman pysyviksi toimintakauden alussa, Loma-ajat järjestetään niin, että jokaisessa tiimissä on lapsille tuttu työntekijä aina töissä sekä 2. Jokaisessa ryhmässä on käytössä yhdessä sovittu

kuvatuki. Vuodelle 2027 sanallisiksi tavoitteiksi on kirjattu liikunnallisen elämäntavan edistäminen, Pedagogisen johtamisen suunnitelman päivittäminen sekä Varhaiskasvatuksen järjestämissuunnitelman päivittäminen.

Joroisten kunnan henkilöstöstrategiassa on kiinnitetty huomio työhyvinvoinnin lisääminen henkilöstön keskuudessa. Kunnan työntekijät vastasivat syksyllä 2024 työtyytyväisyyskyselyyn, minkä tulosten perusteella laadittiin päiväkodille työhyvinvointisuunnitelma. Suunnitelmassa Kuvansin päiväkodin kehityskohteena toimivat työympäristöt ja haasteet sekä tulevaisuuden näkymät. Työhyvinvointikysely uusitaan syksyllä 2026 ja kyselyn tulosten mukaan Kuvansin päiväkodin työhyvinvointisuunnitelma päivitetään sen jälkeen.

Joroisten kunnassa on ollut Lukeva tulevaisuus-hanke, missä myös varhaiskasvatus ja esiopetus olivat mukana. Hankkeen myötä jäi toimintatapa, missä varhaiskasvatuksesta ja esiopetuksesta on nimetty yhteensä kaksi hankevastaavaa, jotka edistävät lukemista ja tekevät yhteistyötä koko kunnan lukukoordinaattorin sekä muiden varhaiskasvatuksen hankevastaavien kanssa.

5. Varhaiskasvatuksen pedagogiikka

Laaja-alainen osaaminen varhaiskasvatuksessa

Lapsi saa harjoitella asioita omassa tahdissa ja omat mielenkiinnonkohteet huomioiden. Lasta kannustetaan luottamaan itseensä ja omaan oppimiseensa. Lapsi harjoittelee oman oppimisensa arviointia. Lapsi saa opetella kuuntelemisen taitoa. Lapsen oman ajattelun ja pohdinnan taitojen kehittymistä tuetaan ja tuetaan kehittymään monipuoliseksi. Lapsi saa opetella keskinäistä kunnioitusta ja huolenpitoa toisia ihmisiä ja ympäristöä kohtaan. Lapsi harjoittelee ongelmanratkaisutilanteita aikuisen avustuksella ja vähitellen oppii selviämään itsenäisemmin. Hyvien tapojen harjoittelu on osa arkipäivää. Lasta ohjataan huolehtimaan itsestään, omista tavaroistaan ja yhteisestä ympäristöstä oman ikä tasonsa mukaisesti. Lapsi harjoittelee tekemään valintoja kestävän elämäntavan mukaisesti. Innostamme lasta kiinnostumaan, tutkimaan ja oppimaan ympärillään olevia asioita ja ilmiöitä. Lapsi opettelee tieto- ja viestintäteknologiaa Joroisten kunnan tvt-ohjeiden mukaan. Lapsi opettelee käyttämään mediaa ja laitteita monipuolisesti ja hyödyntämään erilaisia mahdollisuuksia omassa oppimisessaan ikä tasonsa nähden. Tieto- ja viestintä teknologiaa käytetään tarkoituksenmukaisella tavalla. Lapsi oppii osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja. Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa teemme erilaisia projekteja lasten innostus ja mielenkiinnonkohteet huomioiden. Leikki ja leikin kautta oppiminen on tärkeä osa lapsen arkea.

Oppimisen alueet

Ilmaisun monet muodot

Lapsella on oikeus ilmaista itseään ja ajatuksiaan ja käsitellä tunteita ja ristiriitojaan. Lapsi saa kannustavaa palautetta ja oikeudenmukaista kohtelua. Lasta kannustetaan tutkimaan ja käyttämään erilaisia viestejä ja opetellaan ilmaisua ja vuorovaikutusta. Lasta rohkaistaan ilmaisemaan itseään eri keinoin. Erilaiset ilmaisun muodot, esitykset, roolileikit yms. auttavat lasta kasvamaan ja kehittymään, oppimaan uutta jne. Erilaisten leikkien ja pelien avulla lapsi pääsee harjoittelemaan omaa ilmaisuaan. Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa lapsi saa harjoitella ja kehittää musiikillisen, kuvallisen taiteen, käsitöiden ja suullisen ja kehollisen ilmaisun perustaitoja. Toiminnan lähtökohtana on lasten aistimukset, havainnot ja kokemukset. Tarkemmat suunnitelmat tehdään yhdessä lasten kanssa. Lapsen omat toiveet ja mielenkiinnonkohteet huomioidaan mahdollisuuksien mukaan. Lasta ohjataan kokeilemaan ja itse löytämään erilaisia ilmaisun muotoja.

Kielen rikas maailma

Jokaisella lapsella on oikeus tulla kuulluksi, nähdyksi ja ymmärretyksi yksilönä ja yhteisön jäsenenä. Lapsen käsityksiä ja mielipiteitä pidetään tärkeinä ja lasta kuunnellaan. Lapselle annetaan aikaa tuoda omia ajatuksiaan esille. Lasten kanssa keskustellaan ja ohjataan lasta myös kuuntelemaan muita. Lapsia ohjataan kysymään ja kyseenalaistamaan. Varhaiskasvatus ja esiopetus tarjoaa lapselle mahdollisuuksia harjoitella vuorovaikutus- ja ilmaisutaitoja vertaisryhmän ja turvallisten aikuisten kanssa. Leikeissä lapsen vuorovaikutustaidot ja kieli kehittyy ja rikastuu.

Lapselle luetaan paljon sekä riimitellään, lorutellaan, sadutellaan, jne. Lapsen kiinnostus lukemiseen ja kirjoittamiseen syvenee. Lasten kiinnostusta lukemista ja kirjoittamista kohtaan vahvistetaan tekemällä omia tarinoita ja lukemalla niitä ääneen.

Minä ja meidän yhteisömme

Lapsia rohkaistaan yhdessä tekemiseen ja yhteisöllisyyteen. Lasten hyvinvointia edistetään ja lapsi hyväksytään ja lasta arvostetaan. Lasten mielenkiintoa suunnataan erityisesti lähiyhteisön toimintaan ja vahvistetaan lasten osallisuutta toimintaympäristössä. Lapsi saa valmiuksia ymmärtää yhteiskunnan monimuotoisuutta (esim. historia, etiikka, katsomus) Lasten eettisen kohtaamisen ja ajattelun taitoja ja tunnetaitojen kehittymistä tuetaan varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Lapsen kaikki tunteet ovat sallittuja. Erilaiset retket metsiin, puistoon jne. ovat osa varhaiskasvatuksen luonnollista liikkumista ja näin tutustumme ympäristöömme. Luonnossa leikimme paljon yhdessä. Lasten erilaisuutta ja erilaisia tapoja toimia ja oppia arvostetaan ja tuetaan. Lapsia rohkaistaan kysymään. Lasten pohdinnoille ja ihmettelylle annetaan aikaa ja tilaa.

Kasvan ja kehityn

Jokainen lapsi on ainutlaatuinen ja arvokas juuri sellaisena kuin hän on.
Aikaisemmat kokemukset, osaaminen ja taidot ovat pohjaa uuden oppimiselle. Lapsi saa työskennellä ja kasvaa omaan tahtiinsa. Lapsella on oikeus oppia sekä rakentaa käsitystä itsestään ja maailmasta omien lähtökohtiensa mukaisesti. Lapsen kykyä ymmärtää ja kehittää tunnetaitojaan tuetetaan. Lapsella on oikeus oppia leikiten ja iloita oppimastaan. Leikkimällä voi oppia omaehtoisesti ja ohjattuna. Päivittäinen liikunta arjen askareissa, pihaleikit ja pelit ja retket ovat tärkeä osa monipuolista ja turvallista liikuntaa. Lapsen vuorovaikutus ja tunnetaidot sekä itsestä huolehtiminen kehittyvät arjen toiminnoissa. Lapsen yksilöllistä kasvua tuetaan jokaisen lapsen kehitykseen ja kasvuun sopivilla yksilöllisillä tukitoimilla.

Tutkin ja toimin ympäristössäni

Lapsella on mahdollisuus tutustua elämän eri ilmiöihin mahdollisimman monipuolisesti. Leikin avulla lapsi voi muokata saamaansa tietoa. Lasta innostetaan tutkimaan asioita ja ympäristöä ja käyttämään erilaisia välineitä. Lapsella on oikeus kokeilla ja opetella uusia asioita. Jokaisella lapsella on oikeus yksilölliseen oppimisen polkuun. Lapsen luonnon tuntemusta ja kokemusta vahvistetaan ja annetaan lapsen tutustua monipuolisesti lähiluontoon. Ympäristöä havainnoimalla ja tutkimalla tutustutaan tutkivaan oppimiseen. Kokeilemista ja päättelyn taitoja harjoitellaan. Ympäristöön liittyvät havainnot, kokemukset ja tiedot, niiden jäsentäminen ja kuvaaminen auttavat lapsia kehittymään ajattelijoina, tutkijoina ja oppijina. Leikin avulla lapsi tutkii ympäristöä, oppii uutta ja syventää jo olemassa olevia taitojaan.

Monipuoliset työtavat

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen työtapojen valintaa ja käyttöä ohjaavat opetukselle asetetut tehtävät. Opettajan työtä ohjaavat tavoitteet, jotka asetetaan lasten tarpeiden, edellytysten ja mielenkiinnon kohteiden pohjalta. Huoltajien toiveet otetaan huomioon tavoitteita asetettaessa ja opetusta suunniteltaessa. Työtapojen valinnan keskiössä on aina lapsi.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen keskeisinä tehtävinä on edistää lapsen kasvu-, kehitys- ja oppimisedellytyksiä. Toimintaa suunnitellaan lapsilähtöisesti niin, että se vahvistaa lapsen myönteistä minäkuvaa ja käsitystä itsestä oppijana. Lapsilähtöisen toiminnan perustana on lapsen kuuleminen, havainnointi ja dokumentointi. Toimintaa suunnitellaan ja toteutetaan niin, että lapsilla on mahdollisuus innostua, kokeilla ja oppia uutta. Leikkiessään ja toimiessaan erilaisissa, lapsen toimintatavat huomioivissa oppimisympäristöissä (psyykkinen, fyysinen, sosiaalinen, digitaalinen) yksin tai erikokoisissa ryhmissä lapset vahvistavat sosiaalisia taitojaan ja laajentavat osaamistaan eri tiedon- ja taidon aloilla.

Lapsilla on mahdollisuus tutustua elämän eri ilmiöihin mahdollisimman monipuolisesti ja muokata saamaansa tietoa leikin avulla. Leikki luo kokemuksia ja oivalluksia, leikki auttaa kuvittelemaan, neuvottelemaan ja ymmärtämään toista ihmistä. Tavoitteena on, että lapset oppivat arvostamaan ihmisten yhdenvertaisuutta ja omaa ainutlaatuisuutta.

Ympäröivän maailman nopeassa muutoksessa korostuvat laaja-alaisen osaamisen taidot. Ajattelun ja oppimisen taidot kehittyvät vuorovaikutuksessa ja luovat perustan elinikäiselle oppimiselle. Vuorovaikutustaidoilla ja kyvyllä ilmaista itseään ja ymmärtää muita on tärkeä merkitys kulttuurisesti monimuotoisessa maailmassa. Itsestä huolehtiminen, terveyteen ja turvallisuuteen sekä arjen teknologiaan liittyvät taidot ovat tärkeitä hyvinvointiin liittyviä taitoja.

Aktiivinen ja vastuullinen osallistuminen ja vaikuttaminen luovat pohjaa demokraattiselle ja kestävälle tulevaisuudelle. Työtapojen valinnassa huomioidaan kestävän kehityksen periaatteet. Lapsia ohjataan veden ja energian säästämiseen, kierrättämiseen, lähiympäristöstä ja turvallisuudesta huolehtimiseen sekä yhteisöllisyyden lisäämiseen ja edistämiseen.

Pedagoginen dokumentointi

Jokainen lapsi on ainutlaatuinen ja jokainen ryhmä on ainutlaatuinen. Lasten toimintaa havainnoidaan kokonaisuutena arjen eri tilanteissa. Tutustumisen myötä huomataan ne tilanteet, kehityksen osa-alueet ja asiat, joita on syytä havainnoida ja dokumentoida paremmin. Kun tunnistetaan lasten ja ryhmän keskeisimpiä vahvuuksia ja tuen tarpeita, pystytään kohdistamaan voimavarat oikeisiin asioihin ja työtapoihin. Lapsia havainnoimalla ja toimintaa dokumentoimalla saadaan toiminnan suunnittelun kannalta tärkeää tietoa.

Dokumentoinnin avulla saadaan tietoa lasten elämästä, kehityksestä, kiinnostuksen kohteista, ajattelusta, oppimisesta ja tarpeista. Yksittäisten dokumenttien valokuvien, piirrosten ja havaintojen perusteella voidaan tarkastella lasten oppimista ja kehitystä. Pedagogisen dokumentoinnin avulla tehdään näkyväksi lasten tiedot ja taidot ja kiinnostuksen kohteet ja tarpeet. Kasvun kansiosta löytyy lasten tehtäviä, valokuvia, tuotoksia jne.

Osallisuus

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintakulttuurit tukevat yhteistyötä, yhteistä vastuunottoa ja osallisuutta. Kaikki lapset saavat ilmaista näkemyksiään ja mielipiteitään ja lasten ideoita ja aloitteita otetaan huomioon toiminnassa. Lapset saavat kokemuksia varhaiskasvatus- ja esiopetusryhmää koskevasta päätöksenteosta ja erilaisista työtehtävistä.
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintaa suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan yhdessä lasten, varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilöstön sekä huoltajien kanssa.
Lapset osallistuvat myös oppimisympäristöjen laatimiseen. Lasten ideoita otetaan huomioon ja oppimisympäristöjä muokataan mahdollisuuksien mukaan. Lasten tuotoksia laitetaan esille oppimisympäristöön. Vanhempien ideoita ja ajatuksia otetaan vastaan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen arjessa. Ideoita toteutetaan mahdollisuuksien mukaan. Vanhempainillat, yhteiset tapahtumat jne. ovat vanhempain osallisuutta tukevia toimintoja. Vanhempien ideoita ja ajatuksia kerätään kyselyillä erilaisilla kyselyillä vuoden aikana.

6. Arviointi

Yksikkö tason arviointi

Varhaiskasvatus- ja esiopetusyksikön toiminnan seuranta- ja arviointi on jatkuvaa ja henkilöstö käyttää lapsen kasvun ja oppimisen seurannasta saamaansa arviointietoa pedagogisessa suunnittelussa ja opetuksen ja toiminnan uudelleen suuntaamisessa. Lapsilta ja huoltajilta saatu palaute otetaan huomioon toiminnan kehittämisessä. Yksikön toimintaa arvioidaan suhteessa asetettuihin tavoitteisiin ja kehitetään saatujen tulosten pohjalta.

Lapset

Lapsen varhaiskasvatus- tai esiopetussuunnitelma tehdään syksyllä ja tarkistetaan, päivitetään ja arvioidaan alku vuodesta, arviointia ja päivitystä tehdään tarpeen mukaan useammin. Kunkin lapsen kehittymistä ja oppimista seurataan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen aikana. Seuranta perustuu jatkuvaan havainnointiin ja monipuoliseen dokumentointiin (lasten toiminta, tuotokset, teksti, kuvat jne). Tämän tiedon pohjalta oppimisympäristöjä ja kasvatusta muokataan ja samoin lapselle annettavaa tukea. Lapsille annetaan päivittäin rohkaisevaa ja kannustavaa palautetta. Myös huoltajille annetaan palautetta lapsensa työskentelystä, käyttäytymisestä ja edistymisestä. Arviointi perustuu havainnointiin, dokumentointiin ja palautteeseen. Lapset arvioivat varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintaa ja omaa tekemistään varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen arjessa. Lasten kanssa yhdessä pohditaan, miten onnistuin ja missä tarvitsen harjoitusta.

Huoltajat

Huoltajat arvioivat toimintaa säännöllisesti. Huoltajilta kysellään lomakyselyjen yhteydessä arviointia varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen arjesta. Arviointeja järjestetään myös erilaisista aiheista esim. kuinka varhaiskasvatuksen/esiopetuksen henkilöstö kohtasi heidät aamulla. Huoltajien arviointia ja palautetta otetaan vastaan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen arjessa. Huoltajille tehdään sähköinen palautekysely syksyllä ja

keväällä. Asiakastyytyväisyys-kysely järjestetään keväisin ennen toimintakauden päättymistä. Varhaiskasvatusta kehitetään saadun palautteen mukaan.

Henkilöstö

Arvioinnin avulla henkilöstö suunnittelee ja kehittää opetusta sekä tukee kunkin lapsen hyvinvointia, kasvua ja oppimista. Arviointi perustuu havainnointiin, dokumentointiin ja palautteeseen. Henkilöstö kokoontuu tiimipalaveriin kerran viikossa, jossa arvioidaan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintaa. Lisäksi arvioidaan omaa toimintaa ja koko tiimin toimintaa. Missä onnistuin, mitä aion harjoitella ja mitä voisin kehittää. Missä onnistuimme tiiminä ja mitä voisimme kehittää. Joroisten kunnan varhaiskasvatuksessa on otettu käyttöön valtakunnallinen Valssi-varhaiskasvatuksen arviointityökalu. Valssissa pureudutaan yhteen tai useampaan arviointikohteeseen toimintakauden aikana.

7. Kehityksen ja oppimisen tuki

Tuen järjestämisen periaatteet käytännössä

Varhaiskasvatuksessa on käytössä kolmiportainen tuki missä tukimuodot jakautuvat yleiseen, tehostettuun sekä erityiseen tukeen. Esiopetuksessa tuen muodot ovat ryhmä- tai lapsikohtainen tuki.

Tuki varhaiskasvatuksessa

Yleinen tuki

Laadukas varhaiskasvatus ja esiopetus on perusta lapsen kasvulle, oppimiselle ja hyvinvoinnille. Vaikeuksia ehkäistään ennakolta esimerkiksi erilaisilla työtavoilla ja pedagogisilla menetelmillä, ryhmiä joustavasti muuntelemalla sekä opettajien keskinäisellä ja muun henkilöstön yhteistyöllä. Opetuksessa otetaan huomioon sekä ryhmän että yksittäisen lapsen tarpeet. Yleinen tuki on ensimmäinen keino vastata lapsen tuen tarpeeseen. Tämä tarkoittaa yleensä yksittäisiä tukitoimia, joilla tilanteeseen vaikutetaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Yleistä tukea annetaan heti tuen tarpeen ilmetessä, eikä tuen aloittaminen edellytä erityisiä tutkimuksia tai päätöksiä. Tuen tarpeiden arviointi ja tarvittavan tuen antaminen kuuluvat kaikkiin kasvatus- ja opetustilanteisiin. Tuki järjestetään varhaiskasvatuksen opettajien tai esiopettajien ja muun henkilöstön yhteistyönä. Huoltajan ja lapsen kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä. Yleisen tuen aikana lapsen tuen tarpeisiin vastataan käyttämällä esimerkiksi hänen yksilöllisiin tarpeisiinsa soveltuvia materiaaleja ja välineitä, esiopetukseen soveltuvia opetusohjelmia ja osa-aikaista erityisopetusta. Oppilaan saamat tukimuodot kirjataan varhaiskasvatus- tai esiopetussuunnitelmaan.

Tehostettu tuki

Lapselle, joka tarvitsee säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja, on pedagogiseen arvioon perustuen annettava tehostettua tukea hänelle laaditun oppimissuunnitelman mukaisesti. Tehostettua tukea annetaan silloin, kun yleinen tuki ei riitä, niin kauan kuin lapsi sitä tarvitsee. Lapsen tehostettu tuki suunnitellaan kokonaisuutena. Se on luonteeltaan vahvempaa ja pitkäjänteisempää kuin yleinen tuki. Lapsi tarvitsee yleensä myös useampia tukimuotoja. Tehostetun tuen aikana voidaan käyttää kaikkia varhaiskasvatuksen/esiopetuksen tukimuotoja lukuun ottamatta erityisen tuen päätöksen perusteella annettavaa erityisopetusta. Tuki järjestetään opettajien ja muun henkilöstön yhteistyönä. Opettaja antaa palautetta lapselle ja huoltajalle lapsen edistymisestä sekä kuuntelee ja ottaa huomioon heidän näkemyksensä asiasta. Opettaja seuraa lapsen oppimista ja hyvinvointia säännöllisesti yhteistyössä huoltajan kanssa tehostetun tuen aikana. Mikäli arvioinnin perusteella todetaan tuen tarpeen muuttuneen tai annettu tuki ei hyödytä lasta, päivitetään lapsen oppimissuunnitelma vastaamaan uutta tilannetta.

Yhteistyö lapsen ja huoltajan kanssa on tärkeää sekä lapsen tarpeiden selvittämisen että tuen suunnittelun ja onnistuneen toteuttamisen kannalta. Opettaja tai opettajat laativat yhdessä kirjallisen pedagogisen arvion. Tarvittaessa arvion laatimisessa käytetään muita asiantuntijoita. Mikäli lapsella on kuntoutussuunnitelma tai muita lapsen varhaiskasvatuksen/esiopetuksen toteuttamista tukevia suunnitelmia, hyödynnetään niitä huoltajan luvalla. Tehostetun tuen aikana lapselle järjestettävä tuki kirjataan lapsen varhaiskasvatus- tai esiopetussuunnitelmaan. Varhaiskasvatus- tai esiopetussuunnitelma on hyväksyttyyn opetussuunnitelmaan perustuva suunnitelma lapsen kasvun ja oppimisen tavoitteista, tarvittavista opetusjärjestelyistä sekä lapsen

tarvitsemasta tuesta ja ohjauksesta. Tavoitteena on turvata lapsen edellytykset saavuttaa hänelle asetetut tavoitteet. Tehostettua tukea varten tehtävä varhaiskasvatus- tai esiopetussuunnitelma perustuu pedagogisessa arviossa tuotettuun tietoon. Suunnitelma on laadittava, ellei siihen ole ilmeistä estettä, yhteistyössä lapsen ja huoltajan kanssa. Laatimiseen osallistuvat tarvittaessa myös muut asiantuntijat. Suunnitelman laatimisen yhteydessä sovitaan tavoitteiden toteutumisen seurannasta ja suunnitelman tarkistamisen aikataulusta. Lisäksi lapsen varhaiskasvatus- tai esiopetussuunnitelma tarkistetaan vastaamaan tuen tarvetta aina lapsen tilanteen muuttuessa.

Erityinen tuki

Erityistä tukea annetaan niille lapsille, joiden kasvun, kehityksen tai oppimisen tavoitteiden saavuttaminen ei toteudu riittävästi muuten. Erityisen tuen tehtävänä on antaa lapselle kokonaisvaltaista ja suunnitelmallista kasvun ja oppimisen tukea sekä edistää hänen oppimisedellytyksiään. Lapsen erityisestä tuesta voidaan päättää joko varhaiskasvatuksen aikana tai ennen esi- tai perusopetuksen alkamista. Erityisen tuen päätös voidaan tehdä ilman sitä edeltävää pedagogista selvitystä ja oppimisen tehostetun tuen antamista, jos psykologisen tai lääketieteellisen arvion perusteella ilmenee, että lapsen opetusta ei vamman, sairauden, kehityksessä viivästymisen tai tunne-elämän häiriön taikka muun vastaavan erityisen syyn vuoksi voida antaa muuten. Erityinen tuki muodostuu erityisopetuksesta ja muusta lapsen tarvitsemasta, perusopetuslain mukaan annettavasta tuesta. Erityisopetus ja lapsen saama muu tuki muodostavat järjestelmällisen kokonaisuuden. Käytettävissä ovat kaikki perusopetuslain mukaiset tukimuodot.

Pedagoginen selvitys tehdään ennen erityistä tukea koskevan päätöksen tekemistä. Erityisen tuen antamiseksi varhaiskasvatuksen tai esiopetuksen järjestäjän tulee tehdä kirjallinen päätös. Ennen erityistä tukea koskevan päätöksen tekemistä opetuksen järjestäjän on kuultava lasta ja huoltajaa. Päätös tehdään hallintolain mukaisesti. Erityisen tuen päätöksessä tulee päättää lapsen pääsääntöinen opetusryhmä, mahdolliset tulkitsemis- ja avustajapalvelut, muut tarvittavat palvelut sekä tarvittaessa lapsen esiopetuksen poikkeava järjestäminen. Päätökseen on liitettävä valitusosoitus, koska huoltajat voivat hakea siihen muutosta valittamalla. Päätös on aina perusteltava. Päätöksen perustelut sisältyvät yleensä pedagogiseen selvitykseen ja mahdollisiin lausuntoihin.

Erityistä tukea koskevan päätöksen toimeenpanemiseksi lapselle on laadittava henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS). Suunnitelmasta tulee ilmetä lapsen erityistä tukea koskevan päätöksen mukaisen opetuksen ja muun tuen antaminen. Se on kirjallinen suunnitelma lapsen varhaiskasvatuksen/esiopetuksen ja oppimisen tavoitteista, sisällöistä, käytettävistä pedagogisista menetelmistä ja lapsen tarvitsemasta tuesta. Erityistä tukea varten tehtävä HOJKS perustuu pedagogisessa selvityksessä tuotettuun tietoon. Henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman laatimisessa hyödynnetään lapselle mahdollisesti aiemmin laadittua varhaiskasvatussuunnitelmaa. HOJKS tulee tarkistaa tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran lukuvuodessa, lapsen tarpeiden mukaiseksi. Sitä muutetaan aina lapsen tuen tarpeen tai opetuksen tavoitteiden muuttuessa. Jos erityisen tuen antaminen päätetään lopettaa, lapselle laaditaan varhaiskasvatus- tai esiopetussuunnitelma tehostetun tuen antamiseksi.

Sellaiselle lapselle, jolle on tehty erityisen tuen päätös, annetaan erityisopetusta hänelle laaditun henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman mukaisesti. Erityisopetukseen sisältyvillä pedagogisilla ratkaisuilla pyritään ensisijaisesti turvaamaan lapsen oppiminen. Pedagogiset ratkaisut voivat liittyä esimerkiksi opetukseen ja työtapoihin tai valittaviin materiaaleihin ja välineisiin. Oppimista tukevien erityisopetuksen pedagogisten ratkaisujen lisäksi erityistä tukea saavalla lapsella on oikeus myös muuhun varhaiskasvatuksen/esiopetuksen tukeen. Tällaista muuta tukea ovat esimerkiksi, yksilökohtainen oppilashuolto, tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä erityiset apuvälineet.

Tuki esiopetuksessa

Ryhmäkohtainen tuki

Esiopetuksen henkilöstö arvioi ryhmäkohtaisten tukimuotojen riittävyyttä jatkuvasti esiopetusvuoden aikana ja raportoi päiväkodin johtajalle. Lapsikohtaisen tuen arviointiin kootaan tarpeen mukaan monialainen tiimi, jonka jäseniä ovat esiopetuksen opettaja, erityisopettaja, päiväkodin johtaja sekä kutsuttaessa kuraattori, terveydenhoitaja tai muu terveydenhuollon ammattilainen. Monialaisen tiimin kutsuu koolle lapsen esiopetuksesta vastaava opettaja. Sivistysjohtaja tekee hallintopäätöksen oppilaskohtaisesta tuesta lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelman pohjalta. Ennen päätöksen tekoa huoltajille järjestetään kuulemistilaisuus, jossa he saavat

lausua näkemyksensä lapsen tarvitsemista tukimuodoista. Myös lapsen mielipide asiaan selvitetään hyödyntäen menetelmiä, joilla lapsi pystyy ikätasoisesti tuomaan esiin mielipiteensä.

Lapsikohtainen tuki

Joroisissa jokaiselle esioppilaalle laaditaan esiopetussuunnitelma (leops). Mikäli ryhmäkohtainen tuki havaitaan riittämättömäksi, keskustellaan havainnoista huoltajien kanssa ja esiopetuksen opettaja päivittää leopsia lapsikohtaisten tukitoimien tarpeen arvioinnin osalta. Lapsikohtaisten tukitoimien arvioinnista vastaa esiopetuksen opettaja yhdessä esiopetuksen henkilöstön, erityisopettajan ja päiväkodin johtajan kanssa. Arviointiin osallistuu tarvittaessa terveydenhoitaja, kuraattori, psykologi tai muu asiantuntija.
Lapsikohtaisen tuen arviointiin kootaan tarpeen mukaan monialainen tiimi, jonka jäseniä ovat esiopetuksen opettaja, erityisopettaja, päiväkodin johtaja sekä kutsuttaessa kuraattori, terveydenhoitaja tai muu terveydenhuollon ammattilainen. Monialaisen tiimin kutsuu koolle lapsen esiopetuksesta vastaava opettaja. Mikäli lapsikohtaiset tukitoimet todetaan tarpeellisiksi esiopetuksen opettaja päivittää lapsen esiopetussuunnitelman sisältämään uudet tukitoimet. Lapsikohtaisen tuen suunnittelusta ja lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelman laatimisesta vastaa esiopetuksen opettaja.

Sivistysjohtaja tekee hallintopäätöksen oppilaskohtaisesta tuesta lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelman pohjalta. Ennen päätöksen tekoa huoltajille järjestetään kuulemistilaisuus, jossa he saavat lausua näkemyksensä lapsen tarvitsemista tukimuodoista. Myös lapsen mielipide asiaan selvitetään hyödyntäen menetelmiä, joilla lapsi pystyy ikätasoisesti tuomaan esiin mielipiteensä

Yhteistyö lapsen, huoltajan ja muiden asiantuntijoiden kanssa tuen aikana

Varhaiskasvatus

Opetus ja kasvatus järjestetään yhteistyössä huoltajien kanssa siten, että jokainen lapsi saa oman kehitystasonsa ja tarpeidensa mukaista opetusta, ohjausta ja tukea. Kun lapsella on tuen tarvetta, huoltajan kanssa tehtävän yhteistyön merkitys korostuu. Huoltajille kerrotaan tuen mahdollisuudesta ja sen keskeisistä periaatteista. Lapset osallistuvat yhteistyöhön tarkoituksenmukaisella ja heille sopivalla tavalla. Varhaiskasvatuksen/esiopetuksen henkilöstö on yhteydessä huoltajaan heti, kun lapsella ilmenee kehityksen tai oppimisen ongelmia tai hänen hyvinvointinsa on vaarantumassa. Huoltajalle annetaan riittävästi tietoa esimerkiksi lasta koskevien asioiden käsittelystä, tietojen saannista ja niiden luovuttamisesta sekä salassapidosta. Huoltajaa kannustetaan tukemaan osaltaan lastaan tavoitteiden saavuttamisessa. Varhaiskasvatuksen/esiopetuksen henkilöstö toimii yhteisymmärryksessä lapsen ja huoltajan kanssa. Huoltajien on hyvä tietää, että he tai lapsi eivät voi kieltäytyä kasvun ja oppimisen tuen vastaanottamisesta, eikä heidän suostumustaan tarvita tuen tarpeen arviointiin ja tuen suunnitteluun. Lapsi voi tarvita myös yksilökohtaisen oppilashuollon tukea. Tämä perustuu vapaaehtoisuuteen ja edellyttää huoltajan suostumusta.

Esiopetus

Avoin keskustelu huoltajien ja esiopetuksen henkilökunnan välillä on avainasemassa jokaisen lapsen kohdalla, tuen tarpeesta riippumatta. Päivittäiset kuulumisten vaihtamiset pitävät molemmat osapuolet ajan tasalla lapsen sen hetkisistä tarpeista. Mikäli lapsella havaitaan esiopetusvuoden aikana tarvetta oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tukeen keskustellaan havainnoista huoltajien kanssa. Ennen lapsikohtaisten tukitoimien päätöksen tekoa huoltajille järjestetään kuulemistilaisuus, jossa he saavat lausua näkemyksensä lapsen tarvitsemista tukimuodoista. Huoltajille tarjotaan mahdollisuus osallistua tukitoimien suunnitteluun.

8. Yhteistyö

Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa ollaan tiiviissä yhteistyössä kotien kanssa. Avoin, toimiva ja myönteinen kodin ja päiväkodin välinen yhteistyö on keskeistä lasten kasvun, kehityksen ja oppimisen kannalta. Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa olevalla lapsella on mahdollisuus osallistua omien asioidensa käsittelyyn. Syksyllä lapselle tehtyä varhaiskasvatus- tai esiopetussuunnitelmaa päivitetään ja arvioidaan vuoden alussa ja arviointi tehdään myös keväällä. Vanhempien kanssa keskustellaan päivittäin lasta tuotaessa ja haettaessa tai tarvittaessa Päikyn välityksellä. Vanhemmat ilmoittavat lapsen poissaolosta mahdollisimman pian päiväkotiin/esiopetukseen.

Monialainen yhteistyö

Päiväkodin ja esiopetuksen välinen yhteistyö
Varhaiskasvatus ja esiopetus tekevät yhteistyötä mm yhteistein tapahtumien sekä tiedonsiirron myötä. Yhteisiä toimintapäiviä on varsinkin kevätlukukaudella mm tulevien esioppilaiden ja opettajien tutustumisella. Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa osallistutaan mahdollisuuksien mukaan erilaisiin tapahtumiin. Varhaiskasvatussuunnitelmat siirtyvät vanhempien luvalla/vanhemmat siirtävät esiopettajalle, joka luettuaan suunnitelmat palauttaa ne takaisin vanhemmille. Tietoa lapsen aiemmasta kasvusta saadaan myös lapsen kasvun kansioista. Oppilashuoltoryhmä kokoontuu tiedonsiirtopalaveriin lapsen esiopetuksen järjestämisen kannalta olennaisista asioista ennen esiopetuksen alkua. Kokoon kutsumisesta huolehtii esiopetuksen henkilökunta.
Monialainen yhteistyö
Varhaiskasvatuksen tai esiopetuksen henkilöstö tekee yhteistyötä sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön kanssa lasten hyvinvoinnin, kasvun ja oppimisen tukemiseksi. Lasten kasvun ja oppimisen tuen käytäntöjä arvioidaan ja kehitetään monialaisessa yhteistyössä. Varhaiskasvatuksen/esiopetuksen henkilöstön yhteistyöllä lähiympäristön toimijoiden kanssa edistetään oppimisympäristöjen monipuolisuutta. Näin lasten oppimisympäristöt avautuvat ympäröivään yhteisöön ja maailmaan.

9. Oppimisympäristön turvallisuus

Turvallisuussuunnitelma

Päiväkodille on laadittu pelastus-, turvallisuus- ja kriisisuunnitelma, joka päivitetään syksyllä toimintakauden alkaessa. Päiväkodin henkilöstö huolehtii osaltaan suunnitelman tuntemisesta sekä lasten ikätasoon nähden sopivasta läpi käymisestä. Henkilöstön hätäensiapukoulutusta ja alkusammutustaitoja päivitetään säännöllisesti. Päiväkodin turvallisuussuunnitelma pitää sisällään pelastussuunnitelman. Pelastussuunnitelma on sähköisessä muodossa pelsu-fi järjestelemässä. Esiopetuksessa noudatetaan koulun pelastussuunnitelmaa. Poistumisharjoitus pidetään päiväkodilla joka syksy.

Ei kiusata!

Joroisten kunnan varhaiskasvatuksessa on käytössä Ei kiusata-kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelma. Kiusaamisen ehkäisyn keinoja ovat muuan muassa turvallisen ilmapiirin luominen, sosiaalisten ja emotionaalisten taitojen opettaminen, itsetunnon vahvistaminen, tapa- ja moraalikasvatus, lasten osallisuuden ja tasa-arvon edistäminen sekä leikin havainnointi, ohjaaminen ja leikkiin osallistuminen.

Tavat ja keinot ehkäistä kiusaamista valitaan aina kunkin lapsiryhmän tarpeen mukaisesti. Tapojen ja keinojen valintaan vaikuttavat lasten sosiaaliset taidot, ryhmän dynamiikka sekä yksittäisten lasten tarpeet. Kiusaamisen ehkäisyn keinot riippuvat myös ryhmän lasten ja aikuisten välisistä vuorovaikutussuhteista.

Varhaiskasvatusryhmissä tehdään yhdessä lasten kanssa yhteinen sopimus, johon kirjataan ryhmän toiminnalle tärkeitä toimintatapoja, esimerkiksi kuinka toisille puhutaan, miten ristiriidat selvitetään yms. Päivittäisessä työssä ristiriitoihin ja kiusaamisiin puututaan heti ja ne selvitetään. Joroisten kunnassa on varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilöstö koulutettu MiniVerso-sovittelijaksi. Menetelmää toteutetaan lasten kanssa konfliktitilanteissa.

Varhaiskasvatusyksiköissä on saatavilla runsaasti erilaista kirjallisuutta ja muita materiaaleja, joita ryhmissä voidaan hyödyntää. Erilaiset tunnekortit, draama ja tunnetaito kasvatuksen – materiaalit on koettu ryhmissä toimivina välineinä.

Lääkehoito

Päiväkodissa annetaan vain välttämättömät lääkkeet. Päiväkodin johtaja vastaa siitä, että lääkehoidon toteuttamisesta sovitaan asianmukaisesti. Varhaiskasvatuksessa noudatetaan Pohjois-Savon hyvinvointialueen laatimaa varhaiskasvatuksen lääkehoitosuunnitelmaa. Lääkehoitoa toteuttaa ensisijaisesti lääkeluvan omaava työntekijä.

Jos lapsella on jokin pitkäaikaissairaus, joka vaatii lääkehoitoa varhaiskasvatuspäivän aikana, lapselle laaditaan lääkehoitosuunnitelma osana lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa. Suunnitelmaan kirjataan huoltajien, päiväkodin henkilöstön ja lapsen hoidosta vastaavan terveydenhuollon henkilön yhdessä sopimat asiat. Tärkeää on myös sopia, kuka vastaa lapsen lääkehoidon toteutuksesta ja kuka (ketkä) on tarvittaessa varahenkilö. Lääkkeen antaminen on osa hoidon kokonaisuutta, jossa täytyy osata seurata ja arvioida lääkkeen vaikutusta ja lapsen vointia. Edellytys turvalliselle lääkehoidolle on, että huoltajat tuovat lapsen lääkkeet päiväkotiin alkuperäispakkauksessa, josta käy ilmi lääkärin määräys. Lääkkeen antaja kirjaa lääkkeen ja lääkeannoksen seurantalomakkeeseen.

Henkilökunta huolehtii hygienian säilymisestä kiinnittämällä erityistä huomiota riittävään ja huolelliseen käsienpesuun päiväkotiin tultaessa, wc:ssä käynnin, wc:ssä avustamisen sekä ruokailun yhteydessä. Käsihygienian tärkeys ja turvavälit jonottaessa ovat korostuneet koronaepidemian aikana. Lasten ottaessa itse ruokansa ja palauttaessa ruokailuvälineitä henkilökunta valvoo myös hygienian säilymistä.

Henkilökunta hankkii turvallisia leluja. Lelujen kuntoa seurataan ja vialliset lelut poistetaan pikimmiten käytöstä. Henkilökunta huolehtii myös lelujen puhdistamisesta maalaisjärkeä käyttäen. Emme tuo päiväkodin tiloihin sellaisia tavaroita, joiden puhtaudesta emme pysty olemaan varmoja.